

Text č. 1

Kde bolo, tam bolo, za sedemdesiatimi siedmimi horami, kde sa piesok lial a voda sypala, žil jeden kráľ a ten mal tri dcéry. Vtedy bolo všetkým nevydatým dievkam dobre. Jedného dňa sa obrátil kráľ na svoje dcéry s otázkou, či ho majú rady. Veľmi bol prekvapený, keď mu najmladšia z nich s úsmevom na tvári vyriekla: „Otecko môj milý, kráľovský, ja vás mám rada ako soľ.“ Kráľ sa navidomoči urazil a vyhnal ju z kráľovského dvora. No čoskoro márnотratní obyvatelia pocítili nebývalý nedostatok soli. Správy o tom sa šírili ako na orlích krídlach. Jedlá bez soli nikomu nechutili. Kráľ sa vtedy zahanbil, rýchlo dal vyhľadať svoju dcéru a keď ju **rýchli kráľovskí posli** dochytili, zahrnul ju po návrate naozajstnou otcovskou láskou.

Nasledujúce úlohy 1 – 10 sa viažu na text č. 1

1. Text prvej ukážky je (1b)

- A. ľudová rozprávka
- B. ľudová balada
- C. román
- D. poviedka

2. Podľa rovnakého vzoru sa skloňujú podstatné mená: (1b)

- A. piesok, voda, kráľ
- B. dcéra, otázka, správa
- C. kráľ, soľ, oči
- D. jedlo, posol, láska

3. Druhá veta v texte č.1 je: (1b)

- A. priradovacie súvetie
- B. jednoduchá veta
- C. podradovacie súvetie
- D. jednočlenná veta

4. Vypíš z textu zdrobneninu. (1b)

5. Číslovka sedem sa skloňuje podľa vzoru (1b)

- A. dub
- B. stroj
- C. päť
- D. cudzí

6. K spodobovaniu spoluhlások dochádza v slovných spojeniach: (1b)

- A. kráľ sa vtedy zahanbil
- B. žil jeden kráľ
- C. otecko môj milý
- D. kráľ bol veľmi prekvapený

7. Zvýraznené slovné spojenie je napísané správne, lebo (1b)

- A. je to výnimka z rytmického krátenia
- B. je to tvar plurálu, mužský rod, životné podstatné meno, vzor chlap
- C. je to tvar singuláru, mužský rod, vzor hrdina
- D. ani jedna možnosť nie je správna

8. V rozprávkach často vystupujú zvieratá, ktoré majú ľudské vlastnosti. Tento jav sa nazýva (1b)

- A. metafora
- B. personifikácia
- C. anafora
- D. prirovnanie

9. Vypíš z textu jedno prirovnanie. (1b)

10. Urč slohový postup ukážky č.1. (1b)

Text č. 2

Peter Petiška: Saláma

Zaplatil som desať deka salámy,
Predavačka však len sedem dala mi.
Joj,
či som mal chuť ju poslať do pekla,
Keď som doma zistil, že ma vypiekla!
Hneď sa mi aj kliatby drali na jazyk:
„Podvodníčka! Chamrad’! Parazit!
Bodaj by ju trafil šľak aj cholera...”
Tislo sa mi cez obojok goliera.
Lenže moje lepšie ja mi nedalo
Zaobchádzať s kliatbami tak nedbalo.
Mocným hlasom ozvalo sa vo mne: ”Mlč!
Ako môžeš takto kliat’ a kydať žľč?!”
Prchké slovo ľahko blatom
povláči!
Sme však ľudia! Ba čo viacej - rodáci!”

Zháčil som sa. Veď má pravdu, preboha!
Možno, že tá predavačka nebohá
Odobrala trocha z môjho jedine,
Lebo jej mrú hladom dietky nevinné.
V komore jej plače dedko! Slepý je!
Manžel lotor, každý halier prepíje.
Nuž im aspoň salámočky nadrobí!
Stud jej pritom krája srdce na droby!
Takto ma to lepšie ja vždy zahanbí!
Nezaklial som. Chytil som sa za gamby.
Pre dnešok to, reku, radšej nechajme,
No a zajtra zájdem do tej predajne.
Pod’akovať predavačke. Vzdať jej česť.
Že mi dala sedem deka. A nie šesť.

Nasledujúce úlohy 11 – 20 sa viažu na text č. 2

11. Autor ukážky využil (1b)

- A. iróniu
- B. láskavý humor
- C. neutrálne vyjadrenia
- D. žiaden zo spomenutých prostriedkov

12. Nečakaný, vtipný záver textu sa nazýva (1b)

- A. metafora
- B. básnický prívlastok
- C. pointa
- D. anafora

13. V texte sa nachádzajú štylisticky príznakové slová. Sú to: (1b)

- A. modré, zmýlila sa, nezaklial som
- B. manžel, komora, ľudia
- C. slovo, odhodlane, chytil som sa
- D. gamby, mrú, chamrad'

14. Zvýraznené vety sú (1b)

- A. dvojčlenné úplné
- B. jednočlenné menné
- C. dvojčlenné s nevyjadreným podmetom
- D. prirad'ovacie súvetia

15. V texte sa nenachádzajú: (1b)

- A. opytovacie vety
- B. oznamovacie vety
- C. zvolacie vety
- D. rozkazovacie vety

16. Autor patrí medzi predstaviteľov (1b)

- A. súčasnej slovenskej poézie
- B. štúrovských básnikov
- C. súčasných dramatikov
- D. predstaviteľov literárnej moderny

17. Urč gramatické kategórie slovesa odobrala. (8b)

18. Akým slovotvorným spôsobom je utvorené sloveso odobrala? (1b)

19. Urč rým básne a napíš jeho schému. (4b)

20. Vypíš z básne 3 slová so slabikotvornou spoluhláskou. (6b)

Text č. 3

Netopier riasnatý

Znaky: Rozpätie krídel 27 cm. Stredne veľký netopier so svetlohnedou srst'ou, širokými krídlami, stredne veľkými špicatými ušami a s bledou ružovkastou tvárou a ramenami. S detektorom ho možno určiť iba na úrovni rodu. Volania sú veľmi tiché, šuchotavé cvaknutia, najhlasnejšie na frekvencii 30-50kHz.

Rozšírenie: Pravdepodobne vo všetkých lesnatých oblastiach Slovenska.

Biotop: **Loví v lesoch a pri vode.** Cez leto sa ukrýva v jaskyniach a starých budovách, obvykle v malých skupinách.

Aktivita: Z úkrytu vylieta dlhšie po západe slnka. Hibernuje od novembra do marca alebo apríla.

Spôsob života: Lieta pomaly a nízko, koristiť chytá priamo vo vzduchu alebo z lístia.

Nasledujúce úlohy 21 – 30 sa viažu na text č. 3

21. Štýl textu ukážky č. 3 je: (1b)

- A. umelecký
- B. náučný
- C. hovorový
- D. rečnícky

22. Typické pre tento štýl je: (1b)

- A. využívanie umeleckých prostriedkov, subjektívnosť, obrazné pomenovania
- B. presnosť, objektívnosť, vymenúvanie vlastností
- C. zvolania, knižné slová, citáty
- D. využívanie hovorových a nespisovných slov, jednoslovných pomenovaní

23. Z textu vyplýva, že (1b)

- A. netopier riasnatý sa na našom území nevyskytuje
- B. netopier riasnatý je aktívny podľa intenzity zvuku, ktorý vydáva
- C. netopier riasnatý je bylinožravec
- D. netopier riasnatý v zime hibernuje

24. Vo zvýraznenej vete sú tieto vetné členy: (1b)

- A. podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie spôsobu
- B. prísudok, viacnásobné príslovkové určenie miesta
- C. podmet, predmet, prísudok
- D. nevyjadrený podmet, prísudok, prívlastok

25. Pre ktoré podstatné meno platí: genitív, plurál, stredný rod, vzor mesto ? (1b)

- A. netopier
- B. aktivita
- C. krídel
- D. les

26. Ktorý slohový postup je použitý v ukážke? (1b)

- A. výkladový
- B. rozprávací
- C. opisný
- D. informačný

27. Ktoré prídavné meno nemožno stupňovať? (1b)

- A. malý
- B. široký
- C. lesnatý
- D. tichý

28. Z textu vypíš číslovky a urč ich druh. (2b)

29. Vypíš z textu 5 prídavných mien, ktoré sa skloňujú podľa rovnakého vzoru. (5b)

30. Vypíš z textu slovo, v ktorom sa neuplatňuje pravidlo o rytmickej krátení. (1b)

KONIEC TESTU!

Kľúč správnych odpovedí verzia B

Otázka č.	Správna odpoveď	Počet bodov
1.	A- ľudová rozprávka	1
2.	B- dcéra, otázka, správa	1
3.	D- jednočlenná veta	1
4.	otecko	1
5.	C- päť	1
6.	A- kráľ sa vtedy zahanbil	1
7.	B- podst. Meno mužského rodu, životné, plurál, vzor chlap	1
8.	B- personifikácia	1
9.	Ako na orlích krídlach	1
10.	rozprávanie	1
11.	A- irónia	1
12.	C-pointa	1
13.	D- gamby, mrú, chamrad'	1
14.	B- jednočlenné menné	1
15.	D- rozkazovacie	1
16.	A- súčasnej slovenskej poézie	1
17.	Odohrala- 3.osoba, jednotné číslo, minulý čas, oznamovací spôsob	8
18.	Predponové tvorenie slov	1
19.	A,a,b,b- združený	4
20.	Mlč, žlč, prchké	6
21.	B- náučný	1
22.	B- presnosť, objektivnosť, vymenúvanie vlastností	1
23.	D-netopier riasnatý hibernuje	1
24.	B- prísudok, viacnásobné príslovkové určenie miesta	1
25.	C- krídel	1
26.	A-výkladový	1
27.	C- lesný	1
28.	27, 30-50 kHz základné	2
29.	Veľký, svetlohnedý, široký, špicatý, ružovkastý	5